

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM

Lesnícky výskumný ústav Zvolen

Stredisko lesníckej ochrannárskej služby

Ing. Andrej Kunca, PhD.
Ing. Slavomír Find'o, CSc.
Ing. Juraj Galko, PhD.
Ing. Andrej Gubka, PhD.
Ing. Peter Kaštier, PhD.
Dr. Ing. Bohdan Konôpka
Ing. Roman Leontovyč, PhD.
Ing. Valéria Longauerová, PhD.
Ing. Miriam Maľová
Ing. Christo Nikolov
Ing. Jozef Vakula, PhD.
Ing. Milan Zúbrik, PhD.

SIGNALIZAČNÉ SPRÁVY O VÝSKYTE ŠKODLIVÝCH ČINITEĽOV V LESOCH SLOVENSKA

02/2012

Banská Štiavnica

16.5.2012

Obsah

1	Zdravotný stav borovíc začiatkom roka 2012.....	3
2	Poškodenie dubov	4
3	Zoznam prípravkov na ochranu lesa.....	4
	Zoznam autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín	4
	Zoznam registrovaných iných prípravkov	4
4	Certifikát „Good Experimental Practice“ (GEP) pre LOS Banská Štiavnica.....	4
5	Vývoj zdravotného stavu lesov – prognóza pre rok 2012	5
6	PodĎakovanie	5

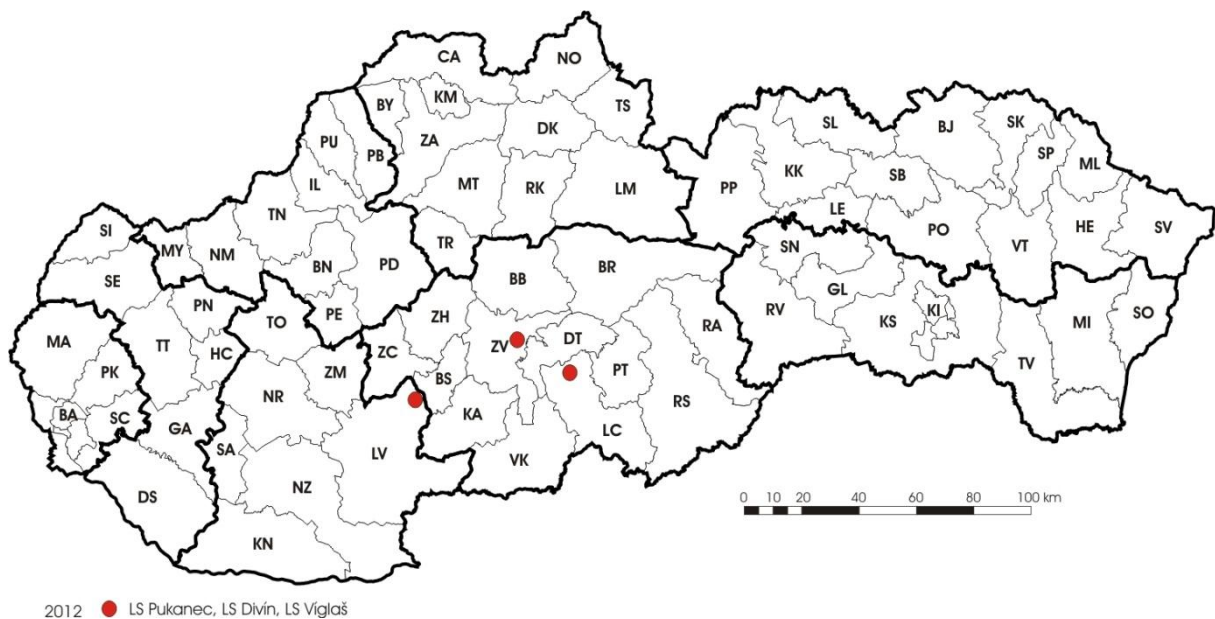
1 Zdravotný stav borovíc začiatkom roka 2012

Od začiatku vegetačného obdobia 2012 zaznamenávame hlásenia lesníckej prevádzky ohľadom poškodenia borovíc, najmä borovice lesnej. Pôvodcom poškodenia je najmä huba *Gremmeniella abietina*, ktorá spôsobuje nekrózy kôry vetiev, okružkuje ich a časť vetvy nad miestom nekrózy odumiera. K ďalším hubám, ktoré sa na nekrotizovanej kôre vyskytujú, patria *Phomopsis* a u borovice čiernej aj *Sphaeropsis sapinea* (pyknidovka bel'ová). Výskyt podkôrneho hmyzu zatiaľ nie je vo veľkej početnosti, tieto stromy sú však veľmi atraktívne pre naletenie a ich vývoj. Je preto potrebné stromy, ktoré majú viac ako $\frac{3}{4}$ koruny poškodenej, spáliť a asanovať. V prípade potreby kontaktujte LOS pre podrobnejšiu analýzu situácie.

Obrázok 1. Pohľad na poškodené borovicové porasty

Obrázok 2. Rozdiel medzi napadnutými a zdravými stromami na okraji porastu

Obrázok 3. Rozšírenie lokalít s rovnakými príznakmi hynutia borovíc

2 Poškodenie dubov

V niektorých lokalitách sa vyskytuje poškodenie dubových porastov koreňovými hnilobami spôsobované podpňovkou. Duby nevyrašili vôbec, alebo len v dolných častiach koruny, čo pripomína poškodenie trachomykózami. Tieto stromy sú atraktívne pre napadnutie podkôrnikom dubovým, preto je potrebné ich vyznačiť, spíliť a asanovať, resp. ich spíliť a asanovať až po naletení podkôrnymi druhmi hmyzu (využiť napadnuté stromy ako stojace lapáky).

3 Zoznam prípravkov na ochranu lesa

Informujeme lesnícku verejnosť, že v súčasnosti sú vydané 2 zoznamy prípravkov. Prípravky, ktoré sú na týchto zoznamoch, môžu sa používať na území Slovenska. Zoznamy v elektronickej verzii sú uložené na stránkach ÚKSÚPu a linka na ne je aj na stránkach LOS www.los.sk:

Zoznam autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín

- Insekticídy, fungicídy, herbicídy, atď.

(http://www.uksup.sk/download/reg_pesticid/zoznamy_pripravkov/zoznam_pripravkov_2012.pdf)

Zoznam registrovaných iných prípravkov

- Repelenty, feromóny, atď.

(http://www.uksup.sk/download/reg_pesticid/20120413_Zoznam_inych_pripravkov_2012.pdf)

4 Certifikát „Good Experimental Practice“ (GEP) pre LOS Banská Štiavnica

V marci 2012 bol pracovišku LOS v Banskej Štiavnici udelený Certifikát GEP, ktorý nás oprávňuje skúšať prípravky na ochranu rastlín pre použitie v lesoch a na okrasných rastlinách.

5 Vývoj zdravotného stavu lesov – prognóza pre rok 2012

V roku 2012 očakávame problémy so zdravotným stavom sadeníc smreka spôsobované tvrdoňom smrekovým. K metódam ochrany a obrany patrí aj odchyt imág do lapacích kôr.

Vzhľadom na vlhké roky 2010 a prvá polovica 2011 predpokladáme objavovanie sa príznakov hubových ochorení lesných drevín, teda výsledok infekcií spred 1 – 2 rokov. Predpokladáme výskyt nekrotických ochorení kôry buka spôsobované hubami z rodu *Nectria* a výskyt ďalších lokalít s príznakmi hynutia borovíc, najmä borovice lesnej. Napadnuté stromy je potrebné asanovať, najmä borovice, ktoré majú vážnych sekundárnych škodlivých činiteľov zo skupiny podkôrných druhov hmyzu. Taktiež na zamokrených pôdach sa oslabila obranyschopnosť pestovaných stromov a podpňovky tak mohli prekonať obranný mechanizmus stromov.

Kalamita podkôrneho hmyzu bude pokračovať najmä na Horehroní, Liptove a v Tatrách.

Lokálne môže už v tomto období (máj) k holožerom listnatých drevín spôsobovaných mniškou veľkohlavou. Ak k tomu dôjde, je veľmi pravdepodobné, že sa tieto holožery budú opakovať ešte nasledujúce 3 – 4 roky. V takomto prípade je potrebné plánovať na rok 2013 obranný zásah povolenými prípravkami (Zoznamy sú vyššie v tejto správe) a leteckými aplikáciami (upravuje Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z. o „tzv. leteckých aplikáciách“).

6 Pod'akovanie

Táto práca vznikla vďaka podpore v rámci operačného programu Výskum a vývoj pre projekt: Centrum excelentnosti biologických metód ochrany lesa, ITMS: 26220120008, spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

